

CHWIŁA

Dziennik dla spraw politycznych, społecznych i kulturalnych.

REDAKCJA: PASAŻ HAUSMANA & — ADMINISTRACJA: PASAŻ HAUSMANA 3, I p.

Wależytość pocztową opłacaną ryczałtem. Telefon Nr. 322. KONTA CZEKOWE Nr. 142254.

Cena egzemplarza 12

PRENUMERATA: Miesięcznik w całości 290 Mk. — zamykający 320 Mk. — zagr. 40 Mk.
CENA OGŁOSZEŃ: Zwykłe ogłoszenia za wiersz jednosp. niep. 15 Mk., nadzwyczajne i reklama za wiersz dwusp. niep. 40 Mk., komunikaty i wiadomości po kronce 70 w tekście i przed kr. 80 Mk., ogłoszenia na pierwszym stronie 120 Mk., gratulacje i zawiadom. naręczy nowe i ślubne za wiersz niep. 60 Mk. najmiej 5 w. — 300 Mk. Dużo ogłoszeń: za słowo 5 Mk., stryżymialne przywieszki ko. respon. kupne - sprzedat: 5 — Mk., w tym drukem podwójnie, psaki na stronach tekstowych oblicza się według taryfy nadzwyczajnej. — Wszystkie ogłoszenia w sekcji i w innych rzęd. o 80% drożej. Ceny w niewłaściwych odnozą się do ogłoszeń najmniejszych

W dniu otwarcia XII. kongresu syjonistycznego.

Lwów, 1. września.

(w.). W dniu dzisiejszym rozpoczyna w Karlsbadzie swe obrady dwunasty kongres syjonistyczny. Obok przedstawicieli „szczęśliwych” Żydów amerykańskich zasiada tam w jednej sali delegacji gnębionych terorem i nędzą Żydów rosyjskich; obok reprezentantów Jiszu bu palestyńskiego, który dla siebie już kwestyę żydowską rozwiązał, przedstawiciele tych wszystkich, w tyłu krajach rozproszonych mas żydowskich, nad których dołą i życiem bie gdzieś zawieszili w ty. le nieszczęście i poniżenie brzemienny tytuł: „kwestya żydowska”.

Oczy wszystkich, którzy świadomi są grozy, jaka zawisła nad całym narodem żydowskim, zwrócone są obecnie ku temu kongresowi. Że nie wyłoni się z niego cud, który w jednym okamgnieniu uwolni naród żydowski od jego cierpień i stworzy dlań warunki takiego bytu, jakim się cieszą inne, na własnej ziemi żyjące narody, o tem wie każdy. Ale oczekuje od tego kongresu naród żydowski, że stanie się on przynajmniej zaczątkiem zbiorowego czynu, który wyprowadzi go z marowców, stworzonych przez dziejowe fatum, na jasną, ku widocznemu celowi prowadzącą drogę.

Do walk i zmagani z przeciwnościami przywykł już naród żydowski. Cały bieg jego dziejów od dwudziestu wieków — to jedno długie pasmo upornej, wytrwałej walki o byt i o zachowanie skarłów narodowych. Ale ta walka, którą dotychczas prowadzili Żydzi, nie była walką czynu, lecz wytrwałością oporu. Nie zdobywała niczego dla narodu, lecz chroniła go tylko przed stratami, nie prowadziła go naprzód, lecz ostaniała tylko ciągły jego odwrót. Dziś znalazł się naród żydowski w położeniu takim, że tylko czyn naprzód prowadzący, czyn torujący drogę ku nowym źródłom życia ocalić go zdoła. Nie ma już dróg odwrótu dla dalszego cofania się. Nie ma już krajów, któreby otwartymi ramionami przyjmowały karawany pielgrzymów, którym nieszczęście kij wędrowny w dłoń wciśnięło. Wszystkie bramy naokół zamknięte. A nieszczęście tymczasem się sroży nad narodem żydowskim, jak nigdy przedtem.

Możliwość ratunku, któryby nie był jedynie krótkim odroczeniem głożącej zagłady, okazuje się szukającym tylko w jednym kierunku. Do niedawna kroczyli w tę stronę tylko marzyciele. Dziś już także wszyscy trzeźwo myślący ludzie widzą, że ta droga narodziła jest zarazem jedyną drogą ratunku. Siedzioba żydowska w Palestynie przestała być wyłącznie celem idealistów żydowskich, żadnych zupełnie narodowego wyzycia się. Ona stała się też dla ludzi praktycznie myślących jedynym środkiem rozrządzenia „kwestyi żydowskiej”. Ale zdobycie tego środka nie może nastąpić w sposób taki, w jaki żydostwo dotychczas ratowało się zwykło przed uciskiem. Tylko zorganizowany czyn całego narodu może prze-

Z obrad Rady Ligi Narodów.

Referat Balfoura. — Radą przyjęła warunki traktatu wersalskiego dotyczące ochrony mniejszości narodowych.

Genewa. (Pat.) (Od specjalnego korespondenta). Rada Ligi Narodów odbyła dziś rano pierwsze posiedzenie XIV zwyczajnej sesji pod przewodnictwem Wellingtona Koo. Nowy prezydent złożył życzenia swemu poprzednikowi wicehr. Ishiemu z powodu znakomitego wywiązania się z zadania, jakie narzuciło to stanowisko, i wyraził nadzieję, że prace dotyczące G. Śląska, prowadzone w dalszym ciągu pod jego przewodnictwem będą uwieńczane powodzeniem.

Po referacie Balfoura przyjęto pod gwarancją Ligi warunki zawarte w artykułach traktatu wersalskiego a dotyczące ochrony mniejszości narodowych na Węgrzech. Sprawozdanie White'a ustala, że na rzecz komisji dla zwalczania epidemii złożono 127.000 ft. szterl. z czego komisja wydała 119.000 ft. Sytuacja w Polsce co do epidemii jest obecnie o wiele lepszą niż była w roku ubiegłym. Po wyjaśnieniach dodatkowych sekretarza Ligi Drummonda, wyrażono żywe a lozowanie z powodu znakomych wyników walki z epidemiami w Polsce.

Na wniosek Imperialiego postanowiono powołać specjalną komisję dla zbawiania prawego art. 18. paktu o Lidze, dotyczącego sprawy rolowa ia traktatów. Wobec tego, że Estonia, Lotwa i Litwa wniosły podania o zaliczenie ich w poczet członków Ligi, Rada poleciła nieustającej komisji dla spraw wojskowych, morskich i żeglugi powietrznej zbadać sytuację w tych państwach a mianowicie stwierdzić, czy stosunki tamtejsze są zgodne z warunkami ustalonymi przez Ligę w zakresie spraw morskich i żeglugi powietrznej. Rada zajmowała się następnie sprawą międzynarodowego układu dotyczącego wysp Alandzkich i nieumieszczenia na nich fortyfikacji.

Genewa. (Pat.) (Od specjalnego korespondenta). 91 kandydatów z 33 krajów zaproponowano do chwili obecnej na sędziów nieustającego trybunału sprawiedliwości międzynarodowej, który będzie miał siedzibę w Hadze, a w skład którego wejdzie 11 sędziów i 4 zastępców. Dalsze kandydatury następują w dalszym ciągu. Kandydaci nie są proponowani przez ich własne kraje, lecz przez obce, co jest zgodne ze statutem trybunału. Tem się tłumaczy obecność aż 4 kandydatów

pochodzących ze Stanów Zjednoczonych. Wszyscy oni zostali zaproponowani przez obce kraje. Figuruje wśród nich senator Root, którego kandydaturę postawiła Francja. Drugim najważniejszym kandydatem jest Gustaw Ador, były prezydent federacji szwajcarskiej. Obok niego ważnym kandydatem jest inny Szwajcar, prof. Huber. Wśród kandydatów figurują nazwiska i dwóch Polaków, a mianowicie prof. Hajbana i Rozwadowskiego. W liczbie kandydatów wedle narodowości znajdują się: 2 z Francji (między innymi Bourgeois), 2 z Włoch, 3 Anglijcy (wśród nich Phillimere) 3 Czesi (Kramarz, Czawsky, Malony), 2 Rumuni, 2 Finlandczycy, 2 Austriacy, 2 Belgowie (między nimi De Chambré) i 2 Jugosłowianie. Oprócz tego po jednym kandydacie będzie z krajów Norwegia, Szwecja, Dania, Holandia, Szwajcaria, Rumunia, Portugalia, Grecja, Indye, Kanada, południowa Afryka, Japonia, Chiny, Brazylia, Argentyna, Panam a i Chili. Zgromadzenie Ligi narodów dokona wyboru sędziów podczas wej najbliższej sesji w październiku.

Genewa (Pat) Dzisiaj w środę nie odbyło się żadne posiedzenie Ligi, ani sesji zwyczajnej ani nadzwyczajnej. Członkowie Ligi badają w dalszym ciągu dokumenty dotyczące sprawy G. Śląska zastanawiają się nad sprawą procedury. Sprawa ta będzie prawdopodobnie omawiana na najbliższym posiedzeniu Rady Ligi, które się odbędzie we czwartek o godz. 4. popoł.

Genewa. (Pat. Od specjalnego korespondenta). Po wtorkowym posiedzeniu Rady Ligi Balfour i Bourgeois odbyli w pałacu Ligi naradę trwającą dwie godziny. Do tej narady przywiązują wielką wagę.

Genewa. (Pat. Od specjalnego korespondenta). Dobrze poinformowane koła niemieckie w Szwajcarii utrzymują, że nietylko oficjalna, ale nawet i nieoficjalna delegacja niemiecka nie przybędzie do Genewy bez specjalnego zaproszenia Rady Ligi narodów. Jak wiadomo Rada Ligi nie zdecydowała jeszcze, czy Niemcy mają być zaproszone do przedstawienia Radzie swoich sprzeczeń w sprawie G. Śląska.

lamać przeszkody, które go dzielą od jego ziemi. Dwunasty kongres syjonistyczny jest powołany rozpocząć dzieło organizacji tego czynu.

Wierzmy, że wobec dośrodkości zadania, jakie ma kongres ten spełnić i wobec ogromu odpowiedzialności, jaka na nim ciąży, uciążliwych teoretycznych spory i nielubą doktryneryk a tag niższy pos cz g l yca grup. Ko mjałby smutną odwagę w cawili takie, jak obecna, wziąć na swe barki ciężar zarztu, iż utrudnił i opóźnił pochod ku celowi? Być

może, że nie obejdzie się bez starć i zgrzytów na Kongresie, być może, że różnice zapatrywań które część syjonistów amerykańskich skłoniły do odrębnego działania, objawia się też na kongresie. Końcowy rezultat prac jego nie powinien jednak wskutek tego uciec. Losy narodu żydowskiego są rzeczą zbyt ważną, by ktokolwiek miał prawo czynić je igraszką sporów o metody działania.

Lud żydowski oczekuje od XII. Kongresu czynu jednolitego i godnego

Z obrad Komisji.

Warszawa. (Pat.) Komisja skarbowo-budżetowa pod przewodnictwem p. Wierzbickiego, w obecności ministra skarbu Steczkowskiego, prowadziła w dalszym ciągu rozprawę ogólną nad preliminarzem budżetu. Przemawiali pp. Woźnicki, Diamond i Grabski, który przypomniał słowny przez siebie wniosek o stopniowej reformie monetarnej i wyraził przekonanie, że tylko współdziałanie wszystkich sił fachowych może kraj wywieść z ciężkiego położenia.

Warszawa. (Pat.) Trybunałowa obrada komisji skarbowo-budżetowej trwała od godz. 10 do 1.30. Pierwszy przemawiał p. Wierzbicki i oświadczył się za przejściem do szczegółowej dyskusji nad preliminarzem budżetu. P. Diamond zarzucił ministrowi Steczkowskiemu, że jest za eksportem zboża. Przyczynę drożyzny widzi w wolnym handlu. Min. Steczkowski wyjaśnia, że jest tylko za tem, aby rząd mógł wziąć w swoje ręce eksport zboża. P. Grabski dowodzi, że ostatnio dzięki wolnemu handlowi ceny zboża spadły w stosunku do wartości waluty. Mowca wypowiada się za podjęciem kroków celem przeprowadzenia stopniowej reformy stosunków monetarnych. Obrady popołudniowe zakończyły się o godz. 4.

Warszawa. (Pat.) Na posiedzeniu komisji skarbowo-budżetowej p. Wojdaliński wyraził przekonanie, że współdziałanie stronników z rządem musi być szersze niż dotychczas i że powinna nastąpić konsolidacja, a mianowicie rząd koalicyjny, albo zbliżony do koalicyjnego. P. Suligowski krytykował gospodarkę dzielnicy prasowej. P. Czetwyrński jest zdania, że w danych warunkach nie należy szukać sanacji w wspólnym ruszeniu wszystkich stronników. Było to uzasadnione w czasie najazdu bolszewickiego w roku zeszłym. Obecnie należy przeprowadzić taki plan gospodarki, na podstawie którego można by przeprowadzić sanację stosunków. P. Majewski zaznacza, że powinna być uchwalona ustawa o podwyższeniu podatków w odwrotnym stosunku do spadku waluty. P. Kolischer wskazał że opinia Europy i Ameryki uważa Polskę za kraj nieskonsolidowany. Kurs marki polskiej jest groźnym momentem. Powodem jest brak zorganizowanej administracji.

—□□—

Na Górnym Śląsku panuje spokój.

Bordeaux. (Pat.) Wedle ostatnich wiadomości na G. Śląsku panuje spokój. Świeżo przybyłe wojska koalicyjne przestrzegają wszędzie porządku i czuwają nad tem, by z żadnej strony nie zakłócono porządku. Zaprowadzono surową cenzurę wszelkich wiadomości z obrad genewskich i wszelkich artykułów mogących wpłynąć podniecająco na ludność polską lub niemiecką.

Rokowania między Polską a Gdańskiem.

Gdańsk. (Pat.) Niemieckie kółka nacjonalistyczne prowadzą w dalszym ciągu propagandę w celu zmobilizowania opinii publicznej wolnego miasta Gdańska przeciwko decyzji wysokiego komisarza Hakinga w sprawie kolei gdańskich. Propaganda wszechniemiecka prowadzona w Gdańsku nie liczy się ani z traktatem wersalskim, ani z konwencją polko-gdańską, ani też ze sytuacją gospodarczą w miastu. Haking po powrocie z Warszawy zawiadomiał senat i komisarza gener. Plucifskiego o decyzji Rady Ligi Narodów w sprawie punktu 9 umowy, która będzie obowiązywała obie strony. (Punkt 9 zaznacza, że rząd polski i senat gdański porozumieją się co do szczegółów przejęcia kolei). W razie gdyby decyzja w komi-

sarza została przez Radę Ligi Narodów skasowana, obie strony podejmą rokowania na nowo. W chwili obecnej toczą się rokowania, w których przewodniczący z strony gdańskiej Seering, z strony zaś polskiej p. Wróbel. Przypuszczają należy, że rokowania te ukończone będą w ciągu 2 dni. Rokowania te dotyczą 3 spraw a mianowicie: 1) sprawy języka na kolejach, 2) sprawy przyjęcia dotychczasowych urzędników, 3) sprawy zwrotu części deficytu kolejowego od 9 stycznia 1920.

Gabinet Witosa nie ustępuje.

Warszawa. (E. E.) Radio. »Kur. Por.« zaprzecza doniesieniu jednego z pism warszawskich o rzekomym zamiarze dymisji gabinetu Witosa.

—□□□—

Drożota strajków w Warszawie.

Warszawa. (Pat.) Dziś o godz. 8. rano robotnicy którzy pracowali pod przymusem przy maszynach wodociagowych, opuścili pracę przy jednej z maszyn starego systemu. Dał się uczuć w mieście częściowy brak wody. Sytuacja na kolejkach podjazdowych nie uległa zmianie. Pracownicy zastanawiają się nad odpowiedzią udzieloną przez zarząd kolejelek.

Walki między Grekami a Turkami toczą się dalej.

Bordeaux. (Pat.) Od 2 dni toczy się zacięta bitwa między Turkami i Grekami. Obie strony przypisują tej bitwie decydujące znaczenie. Grecy stawiają zacięty opór na ufortyfikowanych pozycjach na południe od Guerik. Armia grecka prowadzi operacje przełomowe w kierunku na Sekarię. Kółka tureckie sądzą, że ogromne przestrzenie, ciągnące się na tyłach obecnego frontu greckiego muszą z natury rzeczy osłabić siłę greckiego uderzenia.

—□□—

Premier węgierski oświadcza.

Budapeszt. (Pat.) Hr. Bethlen przyjmując przedstawicieli prasy oświadczył, że rząd zdecydowany jest wykonać postanowienia traktatu w Trianon. Węgry nie odmawiają wydania republiki austriackiej obszarów jej przyznanych, ale chcą na pewien czas powstrzymać ewakuację tych obszarów, aby mieć gwarancję, że Austria da, co powinna. Kwestye sporne mogą być załatwione w drodze rokowań.

—□□—

Reorganizacja życia ekonomicznego w Rosji.

Berlin. (Pat.) Donoszą z Moskwy o daleko idącej reorganizacji ustroju życia ekonomicznego w Rosji. Rząd sowiektów zniewolony koniecznością musi przypuścić do związków zawodowych przedstawicieli partii socjalistycznej, dotychczas bezwzględnie usuwanych od wszelkich wpływów. Organizacja pracy rozpoczyna się na zupełnie nowych zasadach. W dziedzinie życia wewnętrznego dokonują się konieczne przebudowy, by zapewnić państwu pewną stopę produkcji, niezbędnej dla jego egzystencji. W tej mierze należy oczekiwać wielu niespodzianek.

—□□—

Poważna sytuacja polityczna w Niemczech.

Poldhu. (Pat.) Prasa angielska ocenia nader poważnie sytuację w Niemczech, gdzie przyszło do formalnej walki między monarchistami a socjalistami. Sytuacja obecna może mieć nieobliczalnie następstwa polityczne.

O ustalenie cen za artykuły pierwszej potrzeby.

Warszawa. (Pat.) Komisja mająca za zadanie ustalenie cen wytyczną za artykuły pierwszej potrzeby przy komisarzu rządu prowadzi swoją pracę w przyspieszonym tempie. Dotychczas ustanowiono ceny na chleb i nabiał. Przewidziana jest zmiana w ustaleniu cen mięsa.

—□□—

Na Rusi Przykarpaciej.

Praga. (Pat.) Komuniści Rusi Przykarpaciej odbyli potajemny kongres, który jednak został zaskoczony przez żandarmerię i udaremniiony. Dokonano szeregu aresztowań, między innymi byłego posła Suranyi'ego.

Rosya a Rumunia.

Rzym. (Pat.) Donoszą z B karesztu, że armia rumuńska pociągnęła potęgę zaręczając celem ochrony granicy bessarabskiej. Bolszewicy uprawiali tam stale napady prowokacyjne względem Rumunii. Aresztowano kilku agentów komunistycznych w Bukarescie.

—□□—

Rozruchy głodowe w Jidyich.

Poldhu. (Pat.) Donoszą z Indyi, iż wszystkie rozporządzalne wojska rozlokowane w centrach zagrożonych. W Malabare toczą się zacięte walki. Potwierdza się, że rozruchy głodowe zostały wyzyskane przez powstańców dla celów politycznych. Sygnałem do rozpoczęcia buntu było aresztowanie kilku podejrzanych osobników, co obudziło fanatyzm znacznie wyzyskany przez kierowników ruchu. Wojskowe kółka angielskie żywią nadzieję, że brak żywności i amunicji zmusi powstańców opierających się na dogodnym dla nich terenie, do złożenia broni.

—□□—

Opinia angielska przestała się zajmować sprawą górnośląską.

Poldhu. (Pat.) Prasa angielska pisząc o poniedziałkowym posiedzeniu Rady Ligi Narodów wstrzymuje się od wszelkich komentarzy i ogranicza się do suchego podania toku narad. Opinia angielska przestała się zbyt żywo zajmować kwestyą górnośląską, zdając się w zupełności na autorytet Ligi Narodów.

—□□—

W sprawie usunięcia sekwestru majątku b. obywateli austriackich.

Warszawa. (Pat.) Wedle władz mości o trzymany z Londynu za pośrednictwem poselstwa Rządowej Polskiej, termin przyjęty przez władze angielskie do podania o usunięcie sekwestru majątku byłych obywateli austriackich którzy na zasadzie art. 249 traktatu w St. Germain uzyskały obywatelstwo polskie, upłynął z dniem 16 kwietnia 1921. Następnie prolongowany został do 6 listopada 1921. Po upływie ostatecznego terminu władze nie układowo reklamacji późniejszych, w jedynym tylko w nadzwyczajnych wypadkach, jeżeli strona udowodni, że z powodów od niej niezależnych nie mogła w oznaczonym terminie zgłosić reklamacji.

Aresztowanie morderców E zbergera

Hannover. (Pat.) Policja śledcza aresztowała dotychczas 4 osoby, podejrzane o zamordowanie Erzbergera.

„Naród“ prz staje wychodzić.

Warszawa. (E. E.) Radio. Wydawnictwo »Naród« donosi, że z d. 30. bm. dziennik ten narazie zostaje zawieszony.

W sprawie wykształcenia zawodowego dziewcząt żydowskich.

Na łamach „Chwili” toczy się od pewnego czasu dyskusja na temat wychowania młodzieży żeńskiej. Zapoczątkowała ją p. Róża Melzerowa, przewodnicząca „Koła kobiet żydowskich”, założycielka i kierowniczka kilku przytułków dla młodzieży a zabrali głos w niej dotychczas poważni działacze jak pp. Zwi Karl, Z. Adam Wiłł i Dr. Ada Reichensteinowa. Sprawa jest zdaniem mojem bardzo ważna i zasługuje na żywsze zainteresowanie. Dlatego pozwalam sobie i ja kilka podnieść uwag na podstawie obserwacji i własnego doświadczenia.

Słuszne jest twierdzenie pani Dr. Reichensteinowej, że „polemika w sprawie wychowania dziewcząt żydowskich wskazuje na to, że jeszcze za mało wiemy, za tego patrzymy”. Z tego jednak właśnie względu sądzę, że każdy ten, co wie i na co się patrzył, powinien przyczynić się do wyświeślenia kwestyi.

Temą, którą poruszyła inicjatorka dyskusyi i która streszcza się w tem, iż społeczeństwo ma obowiązek w jak najkrótszym czasie przebywającym w zakładach sierót dziewczętom dać możliwość zarobkowania bądź wyłącznie bądź przedewszystkiem przez pracę w gospodarstwie domowym i przygotować je do „zawodu pomocniczego gospodarzy przy rodzinach żydowskich” czyli „sług”, mimowoli sam temat niewłaściwie ograniczyła i dała powód do nieporozumienia w dyskusyi, którego unięknęła jedynie pani Dr. Reichensteinowa, zakreślając sobie szerszy horyzont patrzenia na ogólne wykształcenie zawodowe dziewcząt żydowskich. Z jednej strony samo ujęcie przez inicjatorkę tematu nie jest dość ścisłe, gdyż z całego jej obszernego artykułu wynika, iż chodzi nie tyle o wychowanie dziewcząt żydowskich, którego kierunek jest już nasuwa zupełnie inne wątpliwości i z tego powodu powinien stanowić przedmiot zupełnie odrębnej dyskusyi, ile raczej o wykształcenie zawodowe, o praktyczne przygotowanie do życia, do walki o byt. Z drugiej strony problemem do rozstrzygnięcia i do rozwiązania jest nie tylko wykształcenie zawodowe sierót, przebywających w zakładzie Koła kobiet, lecz wykształcenie zawodowe młodzieży żeńskiej w ogóle.

Błędy w konstrukcji problemu utrudniają celową dyskusję i wywołują niepożądane nieporozumienia.

Pragnąc uniknąć tych błędów i przyczynić się do usgodnienia opinii, pozwalam sobie jako przedmiot sporu w myśl przypuszczalnej intencji autorki pierwszego artykułu określić zagadnienie praktycznego wykształcenia zawodowego dziewcząt żydowskich.

Już przed wojną zagadnienie to zaprzętało umysły działaczy społecznych. Wojna zaś a raczej towarzyszące jej okoliczności i następstwa ujawniły tyle nieszczęść i tyle przesunięć ekonomicznych i społecznych, że opiekacz wstąpił nad dorastającym pokoleniem pod względem przygotowania do walki o byt stała się nieodzowną koniecznością. Los sierót wojennych i pogromowych zatem jest bardzo smutny i wymaga niewątpliwie szerokiej akcji społecznej dla jego ulżenia. Kto jednak problem wychowania a raczej wykształcenia zawodowego rozstrzyga tylko na sierotach, dowodzi, że „jeszcze za mało wie i za tego patrzymy”. Walka o byt bowiem, walka ciężka, zawrała w całym społeczeństwie żydowskim naszej dzielnicy, ona obejmuje całą młodzież, w znacznej mierze i ze szczególną tragedją młodzież żeńską. Z tego wychodząc stanowiska, nie można absolutnie ani ograniczyć zakresu osób potrzebujących przygotowania życiowego do samych tylko sierót, ani ścieśniać zakresu środków uczących, w które należy zaprowadzić młodzież, aby mogła podjąć z pewną odpowiedzialnością tę tak ciężką walkę życiową. Nie wystarczy przeto suchawość się opierać przedmiotem, opieką ochraniającą i opieką, że

tak powiem, przedżyciową, lecz należy zdać sobie sprawę z zupełnie zmienionych obecnych warunków życia, do których młodzież powinna być przygotowana. Do trafnego, na dokładnej obserwacji opartego sądu pani Dr. Reichensteinowej nie potrzebuję niczego dodawać. Wszelka uczciwa praca zarobkowa, bez względu na jej rodzaj, przyczynia się do podniesienia odporności życiowej. A zatem przygotowanie młodzieży żeńskiej do zawodowej pracy rękoźmienniczej, do krawiectwa, bielizniarstwa itp., jak to czyni np. wzorowo prowadzona Szkoła zawodowa żeńska Towarzystwa warsztatów rękoźmienniczych we Lwowie, do koszykarstwa itp., do przemysłu artystycznego, do pielęgniarstwa i — do zajęć gospodarskich, domowych, przygotowanie do wszelkiej uczciwej pracy zarobkowej należy do najpilniejszych i najważniejszych zadań opiekunów młodzieży.

Obawa, że specjalnie praca w gospodarstwie domowym, praca „pomocniczego gospodarzy przy rodzinach żydowskich”, służy nosi na sobie piętno niewoli, twierdzenie, że „stosunek służbowy zachowuje się tylko w krajach zacofanych”, nie da się niczem uzasadnić. Raczej twierdzenie o niewolnictwie sług jest dowodem zacofanego aparywania, które zamyka oczy przed postępem i demokracją społeczeństwa w wszystkich dziedzinach pracy. Twierdzenie to należy do tego samego rodzaju legend, jak dawniej również w przeważnej części społeczeństwa żydowskiego panujący wstręt do pracy rzemieślniczej: który chłopiec nie chciał się dobrze uczyć w chederze lub w „bethamidraszu”, lub nie okazywał szczególnych zdolności, „za karę” był oddawany do „bealmitachah”, do rzemieślnika. Taką była dawniejsza psychologia pedagogiczna i ekonomiczna wielkiego oświecenia społeczeństwa żydowskiego na wschodzie Europy. A dziś, czy psychologia ta nie jest powszechnie uznana za „zacofaną”, czy ona nie zmieniła się z gruntu? Wszak dzisiaj nie tylko widzimy garnięcie się Żydów do rzemiosła, lecz nawet można zauważyć pewne niezdrowe przepelnienie niektórych gałęzi rzemiosła Żydami i pewną czy to terytorjalną (np. Londyn, Nowy Jork) czy przedmiotową (np. krawiectwo, blacharstwo) specjalizację rzemieślniczą u Żydów wschodnich. Zresztą pojęcie „niewoli” pracy zarobkowej jest przy bliższym przypatrzeniu się bezpodstawnym frazesem, w każdym razie pojęciem względem. Zajęcie urzędnika, a nawet „wolny” zawód adwokata, lekarza itp. zawierają w sobie tak dużą dozę zawisłości od innych ludzi, od przełożonych, klientów, pacjentów, że nieraz ta „wolność” staje się czemś problematycznym. W życiu zarobkowym są faktycznie tylko pewne stopnie „wolności” względnie „niewoli”. Praca w gospodarstwie domowym zasadniczo tedy niczem nie różni się od innych zajęć zarobkowych, a jedynie tylko stopniem zawisłości.

Nigdzie zaś może nie jest przyzwyczajenie, że tak powiem, „koedukacyjne” (w odmiennym od zwykłego znaczeniu), łączące zarówno sieroty i dzieci opuszczone, zaniebane i dziewczętami z tzw. „lepzych”, mieszczańskich rodzin, tak bardzo uzasadnione jak w tym zawodzie. Wszystkie bowiem w obecnych warunkach przygotowują się do zajęć gospodarstwa domowego, jedne dla własnego, aby ewentualnie nie być zależne (nie jako w „niewoli”) od takich osób, które tylko niechętnie przyjmują służbę „żydowską”, inne zaś dla pracy w gospodarstwie domowym innej rodziny żydowskiej. W pracy takiej i już w przygotowaniu do niej dużej pokucie godności własnej i „dworowej”, uczucie zupełnie różne od uczucia „niewoli”.

Wszystkie zatem gałęzie uczącego zarobkowania należy uprzywilejować żydowskiej młodzieży żeńskiej, nie wyłączać zarobku w gospodarstwie domowym. Praca w obcym domu jest niezawodną godniejszą i wolniejszą niż — ulica.

P. Algesi.

Żydzi w Białostockim — a Polska. Rozmowa z wojewodą białostockim.

Warszawa. (B. P. O. S.). Współpracownik „Najer Hajut” odwiedził wojewodę białostockiego, z którym miał dłuższą rozmowę. Rozmowa toczyła się dookoła sprawy przemysłu białostockiego a następnie przeszła do sprawy stosunków polsko-żydowskich. W tej sprawie wojewoda poczynił następujące wywращения:

„Jako wojewoda daję w interesach Państwa naszego do uregulowania stosunków narodowościowych w mojem województwie. W rozwoju sprawy żydowskiej w Białymstoku należy odróżnić dwa okresy. Pierwszy okres obejmuje czas do ostatniej inwazy bolszewickiej, kiedy Żydzi mało wierzyli w trwałość Państwa Polskiego, jak również, że Białystok zostanie wcielony do Polski. Może to właśnie było przyczyną ich wystąpienia z Rady Miejskiej. Motywowali ten krok różnymi objawami niesprawiedliwości. Ale był to tylko pretekst. Obecnie przeżywamy drugi okres. Sytuacja zmieniła się zupełnie. Stosunek Żydów do Państwa jest pozytywny i nie ulega wątpliwości, że weźną udział w wyborach do Rady Miejskiej. Co do twierdzenia, że Żydzi jakoby są majoryzowani w Radzie, to sprawa ta jest przesadzona. Już łącznie z przyłączonymi do miasta miejscowościami liczba Żydów wynosi oficjalnie 46 procent, faktycznie zaś 50 proc. ogólnej liczby mieszkańców. W tym miejscu muszę zaznaczyć, że z udziału Żydów w wyborach wypłynę dla miasta znaczne korzyści, albowiem Żydzi, jako element pod względem finansowym bogaty, przyczyniają się do rozwoju gospodarki miejskiej. Rozumie się, że w chwili obecnej trudno jeszcze mówić o współżyciu społecznym. Nie jest to rzeczą łatwą: Żydzi posiadają odrębne zwyczaje i stowarzyszenia, tak samo chrześcijanie. Można jednak zauważyć jeden pozytywny objaw: wśród Żydów budzi się wielkie zainteresowanie do naszej kultury. Charakterystyczne, że Żydzi w wieku do 45 lat wcale nie znają języka polskiego, w wieku powyżej 45 lat znają ten język. Jest to echem starych tradycji 63. roku. Obecnie młodzież żydowska uczy się języka polskiego. Zainteresowanie się polskością wzmagą się. Jako przykład przytoczyć można średnie zakłady naukowe: ministerstwo planowało wprowadzić stopniowo w ciągu kilku lat język polski, jako wykładowy. Ale właściciele szkół wprowadzili ten język już obecnie. Nadanie tym szkołom praw publicznych jest przeto tylko kwestją czasu. Młodzież pozaszkolna stara się władać dobrze językiem polskim, uczy się polskiego w domu, a to jest objaw pocieszający. Jeżeli spojrzymy dalej, to spostrzeżemy objaw jeszcze bardziej pocieszający: objawem tym jest pozytywny stosunek Żydów do Państwa Polskiego i fałszywymi są wszelkie pogłoski, że Żydzi jako by są bolszewikami. Z Żydami dzieje się to samo, co z innymi narodowościami. Jest grupa niezadowolonych, ale stanowi ona nieznaczna mniejszość.

Naturalnie, że prócz powyższych objawów spotykam się również z nacjonalistycznymi tendencjami utworzenia państwa w państwie.

Należy walczyć przeciwko temu, natomiast zwykłych instytucji żydowskich nie zwalczać.

Przyjęcie Nacelnika Państwa przez Żydów, odczeka do ludności, szczery entuzjazm przekonały mnie, że Żydzi są pozytywnym elementem dla Państwa i że w ciężkiej pracy odrodzenia przemysłu w Polsce Żydzi białostoccy są naszymi najlepszymi pomocnikami.

Oskarżenia Żydów o bolszewizm — to tylko niestworzone bałki. Prawdą jest tylko to, że możemy i powinniśmy żyć w zgodzie. Niech każdy zajmie się swą pracą, a w ten sposób osiągnie sam siebie.

TRUPA WILEŃSKA

Zrzeszenie Żyd. Artystów Dramatycznych m. WILNA.

Sala teatralna przy ul. Szaszkiewicza 1. 5.

Pierwsze 6 występów.

W sobotę 3 września o g. 3 popoł.
W sobotę 3 września o g. 8 wiecz.

Napograniczu dwóch światów
(Der Dybuk)
Sz. An.skiego.

We wtorek 6. września o godz. 8 wieczorem

WIESNIAK
L. Kobryna.

Sprzedż biletów codziennie w księgarni »Beth Izrael« przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

Jeszcze 20 występów.

W niedzielę 4. września o godz. 8 wieczorem

NIEMOWA

A. Wajtera

We środę 7. września o g. 8 wieczorem

Dni naszego życia

L. Andrejewa. Reż. L. KADISON. Jagiellońska 15 od 11—przepeł. i od 4—7 pop. przy kasie teatru. — Kierownik trupy M. MAZO.

W poniedziałek 5. września o g. 8 wieczorem

Zielone Pola

P. Hirszbeina

We czwartek 8. września

» PREMIERA »

KOWAL JANKEL

sztuka w 4 aktach D. Pińskiego. 1 893

Zgromadzenie krajowe Litwy Środkowej a Żydzi.

Warszawa. W sprawie komunikatu radnych żydowskich m. Wilna w kwestyi wzięcia udziału w Zgromadzeniu krajowym Litwy Środkowej podajemy list dra Wygodzkiego, zamieszczony w „Najer Hajnt” z dn. 28 bm.

Odbył się u nas nareszcie oddawna apokaliptyczny Zjazd wybranych, nawp wybranych i wcale nie wybieranych „przestawicieli” tułejszego samorządu wszystkich rad miejskich do 3 sejmików powiatowych, instytucji społecznych itd.

Zjazd ten miał zająć stanowisko względem ostatnich postanowień rady Ligi Narodów w sprawie Wilna. Oczywiście, chciano jednocześnie wyjaśnić stanowisko Żydów.

Nasze stanowisko w zaręgu polsko-litewskim wyjaśniliśmy wyraźnie i dobitnie: pragniemy takiej Litwy, w której żaden naród nie czułby się przywłaszczonym. Gdy natomiast jeden naród chce zająć panujące stanowisko, nie licząc się z prawami innych narodów, nie możemy iść z nim razem. Powstała dla nas tylko jedno pytanie, czy mamy pozostać zupełnie na uboczu, czy też popierać stronę przeciwną? Przedstawiciele żydowskie, oprócz partii socjalistycznych, które wogóle w samorządnie udziału nie biorą, uważali jedomyślnie, że należy powstrzymać się od wzięcia udziału w sejmiku albo, jak mówią polscy demokraci, w zgromadzeniu narodowym.

Motywy tego są jasne dla każdego: przywódca polscy sami uznali, że „położenie nasze jest trudne” i tym razem nie chcieli naszego współdziałania.

Jak zwykle nasi majufśnicy przeholowali w gorliwości i stworzyli „partię” dla swojej gazety. Polacy wzruszali wgardliwie ramionami.

Tutejsza demokratyczna „Gazeta Krajowa” udawała, że jest bardzo oburzona na Żydów za ich separatyzm i próbowała nawet nastraszyć tych, „którzy z nami nie pójdą”. Przypuszczamy jednak, że pręga nas e ustala żywiły od „Gazety Krajowej” niealotne. Dla tego też nie jesteśmy bardzo przestraszeni. Muszę przy tem zaznaczyć z zadowoleniem, że ostatnio stosunki polsko-żydowskie polepszyły się stały się przyjaźniejsze, i to dla nas jest wiele.

—□—

Rząd polski a uchodźcy żydowscy z Rosji.

Warszawa. „Kurier Polski” donosi, że przesłtowo polskie w Brukseli prowadzi z polecenia rządu polskiego rokowania z p. Philippsonem przedstawicielem rządu francuskiego w sprawie pomocy dla Żydów uchodźców z Rosji oraz w sprawie racjonalnego przeprowadzenia ich emigracji z terenów Rzeczypospolitej.

Emigracja Żydów uchodźców z Rosji ma być skierowana głównie do Brazylii, Argentyny i dominiów angielskich.

Plan grupy Brandelsa.

Nowy Jork (Z. B. K.). Sekretarz opozycji w łonie amerykańskiej organizacji syjonistycznej mr. Haase udzielił współpracy

wnikłowi jednej z amerykańskich pręg żydowskich następujących informacji, które dotyczą programu pracy ustalonego przez opozycję amerykańską z Brandelsem i Mackem na czele:

Na wzór „Palestine Development Council” zorganizowaną została wedle ustawodawstwa Nowego Jorku kooperacja nie obliczona na zysk. W skład „Councilu” wejda inicjatorowie oraz delegaci lig prowincjonalnych, nie więcej jednak jak 28 osób. (Na czele „Councilu” stanie dyrektorium wybrane na okres dwa względnie czterolatni. Dyrektorium będzie kierowało pracą w Palestynie. Nadto stworzona zostanie wspólnota rolnicza z kapitałem i miliona dolarów. Cel „Councilu” jest czysto gospodarczy a nie polityczny. „Council” pracuje zupełnie niezawisłe.

—□—

Wyjaśnienia Żabotyńskiego w sprawie Palestyny.

Karlsbad. Tymi dniami odbyło się zebranie przedstawicieli prasy, na którym szef sekcji prasowej p. Żabotyński udzielił ważnych wyjaśnień co do stanowiska rządu angielskiego w odniesieniu do problemów palestyńskich i zaznaczył, że egzekutywa organizacji syjonistycznej nie będzie mogła przedłożyć kongresowi sprawozdania o korzystnych zmianach w sytuacji wytworzonej co do Palestyny.

Rząd brytyjski nie przyjął jeszcze propozycji z strony organizacji syjonistycznej w kwestyi ochrony przed zaburzeniami w Palestynie i zmian w administracji krajowej. Rząd angielski uznał wprawdzie słuszność tych postulatów, lecz jest tego zdania, że obecnie nie istnieje stosowna chwila, aby je przeprowadzić.

Konstytucja, jaką zaprojektowano dla Palestyny, nie zostanie przyjęta przez egzekutywę organizacji. Egzekutywa zaakceptuje dany projekt, o ile zapewniona zostanie pełna reprezentacja żydowskich w mającej się utworzyć radzie.

Konferencja żydowski h komunistów przeciw syjonizmowi.

Ryga (Z. B. K.). W dniu 12. sierpnia zaczęła obradować w Moskwie wszechrosyjska konferencja żydowskiej sekcji przy rosyjskiej partii komunistycznej. Konferencje powitał p. Jarołowski w imieniu rosyjskiej partii komunistycznej, akcentując konieczność wykorzenienia małoszkowych, nie znaczących nacjonalistycznych właścicieli. Wzwał konferencje do podjęcia kampanii przeciw klerikalizmowi i syjonizmowi, a głównie przeciw żydowskiej partii „Poalei Zion”. W imieniu sekcji żydowskiej odpowiedział p. Czernyński, szczególnie kładąc nacisk na doniosłe znaczenie solidarności wśród klasowo uświadomionego rosyjskiego, polskiego i żydowskiego proletariatu.

W skład prezydium konferencji wchodzi pp. Czernyński, Weinstein i rami Frumkin.

Nie jechać drogą na Neapol.

Rzym (Z. B. K.). Żydowski Komitet Raktunkowy dla żydowskich emigrantów w Włoszech postanowił zlikwidować swe biuro w Neapolu. Wszyscy emigranci, którzy zatrzymali się w Neapolu, gdzie przez dłuższy czas przebywali bez wszelkiej nadziei na wyjazd ze względu na brak funduszy, odjechali już 16 sierpnia w liczbie 160 ludzi do Ameryki.

Biuro w Neapolu zostało zlikwidowane. Przestrzega się więc interesowanych przed wybieraniem drogi na Neapol. Emigracja przez terytorium włoskie koncentruje się obecnie w Tryeście.

Nansen o pomocy dla Rosji.

Ryga (Pat.). Przybył tu z Moskwy Nansen, który wyjaśnił, że w Moskwie pertraktował z Cziczerinem, Krassinem i Kamienewem w sprawie pomocy dla głodnych w Rosji. Międzynarodowy Czerwony Krzyż i rząd sowiecki zawarły umowę analogiczną do tej, jaką zawarła amerykańska administracja pomocy z przedstawicielami s wictów. Si d i a przed tak wieloletnim międzynarodowym Czerwonym Krzyżem w Rosji będzie Saratow, jako punkt najbardziej odpowiedni do niesienia pomocy dzieciom. Władze sowieckie oświadczyły Nansenowi, że oddadzą międzynarodowemu Czerwonemu Krzyżowi do dyspozycji większe sumy. Dla zaspokojenia potrzeb głodnych trzeba co najmniej natychmiast półtora miliona tonni ziarna. Wedle Nansena potrzeby Rosji przewyższają znacznie możliwość wszystkich instytucji dobroczynnych, które okazały gotowość udzielenia Rosji pomocy.

Jedyny ratunek widzi Nansen w udzieleniu Rosji pomocy przez wszystkie rządy w postaci wielkich kredytów lub też produktów w naturze. Rząd sowiecki zwrócił się do Nansena z prośbą o wyjedłanie u rządów państw obcych kredytu w wysokości 10 milionów funtów szterli. Do pertraktacji w tej sprawie otrzymał Nansen od bolszewików jak najdalej idące pełnomocnictwa. W końcu wyjaśnił Nansen że Francja pierwsza wyciągnie rękę do głodnych, których w samym okręgu nadwołżańskim jest około 25 milionów.

Niemcy o Polsce.

Kraków (Pat.). Niemiecka stacja telekrowa w Hannoverze rozszalała następującą depeszę iskrową: Prace p i n a c o ostatnich strajkach w Polsce charakteryzuje Polskę jako kraj, gdzie koleje są nieczynne, gdzie w stolicy dostawę wody i obsługę chorych w szpitalach objęło wojsko, gdzie strajkują urzędnicy i robotnicy, gdzie skarb jest bezsilny, gdzie nie ma egzekutywy podatków, gdzie szerzy się bezkarnie spekulacja, gdzie każdy głupiec rządzi, gdzie można bezkarnie żyć rząd i naczelnika państwa. (Ude państwo nawet w gorównaniu z leżąca w łagoni Rosją sowiecką nie zasługuje na żadne umanie w oczach wrogów i przyjaciół).

Prace Komisji Oszczędnościowej.

Lwów, 31. sierpnia.

Z dnjem 1. września br. jako terminem uruchomienia Wojewódzkiej komisji oszczędnościowej.

Teatr żydowski

dyr. S. M. Simpel.

„Słomiany wdowiec“

opretka w 3 aktach — występy p. Liebgoldów.

Komisyja oszczędnościowa dla Małopolski, a czynności jej obejmą w przyszłości poszczególna Wojewódzkie Komisyje oszczędnościowe.

Działalność Komisyji, której przewodniczył Generalny Delegat Rządu Dr. Galecki a w której pracach brali udział z poza urzędników państwowych prof. Dr. Jerzy Michalski Dyrektor Banku krajowego oraz profesor Politechniki Edwin Hauswald, wydała szereg wniosków oszczędnościowych w zakresie resortu Ministerstwa Spraw wewnętrznych, Skarbu, Rolnictwa i dóbr Państwowych oraz Wyznań religijnych i oświecenia publicznego, opracowanych gruntownie z myślą o możliwości i potrzebie zastosowania ich w innych także dzielnicach Rzeczypospolitej.

W ciągu dwóch ubiegłych miesięcy odbyła Komisyja oszczędnościowa trzy posiedzenia — ostatnie w dniu 29. sierpnia br., na którym po kilkogodzinnej dyskusji uchwalono wnioski o zaprowadzeniu koniecznych oszczędności w organizacji administracji szkolnej z zakresu szkolnictwa powszechnego i średniego, w ustroju małopolskich Dyrekcji robót publicznych i Dyrekcji Odbudowy, wreszcie w urzędach i Komendach Policji Państwowej.

Znów ujadają.

Nowe oszczerstwo.

Lwów, 31. sierpnia.

„Słowo Polskie“ i „Rzeczpospolita“ donoszą o pożarze w Domagaczowie i utrzymują, że Żydzi uciekali w panicznym strachu pozostawiając na pastwę płomieni swój dobytek z powodu, że w 24 domach żydowskich nagromadzona była amunicja.

„Spryt“ redaktorów „Słowa Polskiego“ i „Rzeczpospolitej“.

Lwów, 31. sierpnia.

W dzisiejszym porannej wydaniu powtórza „Słowo Polskie“ po raz wtóry i ostatnie sfabrykowane przez „Gazetę Poznańską“ o drogich kamieniach, zrabowanych w dworach rosyjskich i polskich lub cerkwiach prawosławnych a przywiezionych do Lwowa, wrzeczono przez uchodźców żydowskich. Do tej „oryginalnej“ i „sensacyjnej“ wiadomości dodaje „sprytny“ redaktor uwagę, że podobne manipulacje prowadzi uchodźcy na terenie Rumunii. Oto — jak utrzymuje „Słowo Polskie“ — policja rumuńska przytrzymała onegdaj trzech uchodźców, którzy sprzedawali fałszywe brylanty. Na czem polega podobieństwo manipulacji — tego „sprytny“ redaktor oczywiście nie wyjaśnia.

Nie mniej „sprytnym“ okazał się redaktor „Rzeczpospolitej“. Oto powtórzywszy naszą wiadomość o nietytułowaniu języka hebrajskiego w sądzie w Haifie zamieścił ją w tytule: „Żydzi bojkotują język hebrajski“. Następnie wypowiada głęboką refleksję, że sprawa podawania języka hebrajskiego jako oczystego przy najbliższym spisie ludności w Polsce — „nie jest tak prosta“.

Epoka oszczędności w kolejnictwie.

Lwów, 31 sierpnia.

W byłej monarchii austriacko-węgierskiej istniał zwyczaj, że wydawnictwa dienników otrzymywały zawsze pewną ilość bezpłatnych biletów jazdy dla podróży swoich współpracowników w sprawach redakcyjnych. Zwyczaj ten panuje także w Polsce.

Naszą prośbę o przyznanie nam takiej samej ilości biletów, jaką otrzymują inne dzienniki, odpowiedział M. K. Z. pismem z 27 b. m. Nr. Pr. 2349 co następuje:

W odpowiedzi na pismo L. p. 6137/21 w sprawie przyznania wydawnictwu „Chwila“ bezpłatnych biletów — M. K. Z. zawiadamia, że niestety nie może przychylić się do prośby. Powodem takiego stanowiska Ministerstwa Kolei Żelaznych jest pasywność budżetu kolejowego wkładająca na Ministerstwo prawo i obowiązek przestrzegania jaknajdalej idących oszczędności, które między innymi nie pozwalają w bieżącym roku na dalsze przyznawanie bezpłatnych przejazdów, ale zmuszają do stopniowego kasowania przyznanych już ulg biletowych.

Za Ministra wz. Naczelnika Wydziału przydyktalnego. Podpis nieczytelny.

Cieszy nas niezmiernie, że sprawa biletów jazdy dla „Chwili“ zainaugurowała „epokę oszczędności w kolejnictwie“. Chętnie będziemy ogłaszali komunikaty M. K. Z. o dalszych oszczędnościach. Spodziewamy się, że M. K. Z. często donosić będzie prasę, jakie dalsze oszczędności udało mu się uzyskać.

NADESŁANE.

Do społeczeństwa żydowskiego!

Istniejący już od wielu lat przed wojną „Komitet dla stołowania żydowskich chorych w powszechnym szpitalu i klinice“ podjął wśród bardzo trudnych stosunków, na nowo swoje czynności. Jak wiadomo w szpitalu powszechnym znajduje się bardzo wielu chorych Żydów ortodoksyjnych, którzy wstrzegają się przyjmować potrawy niekoszerne. Bardzo wielu nie chce wogóle zgłaszać się do szpitala z tego właśnie powodu. Komitet zwraca się więc z gorącym apelem do Żydów z prowincji, skąd przeważna część chorych w tutejszym szpitalu przebywa, również do społeczeństwa żyd. miasta Lwowa, które dało dowód swego zrozumienia dla tej sprawy przez pomoc jej w święto „Pesach“ i „Szewuot“ aby i teraz poparła go przez wpisywanie się na członków tegoż Komitetu.

- Dobrowolne datki i zgłoszenia przyjmują:
- 1) Józef Ebner we Lwowie, ul. Słoneczna 1. 23, drukarnia.
  - 2) Firma M. Fränkel we Lwowie, Rynek 1. 22.
  - 3) Firma M. Hirschsprung we Lwowie, ul. Stanisława 1. 6.
  - 4) Firma M. Klieger we Lwowie, pl. Gołuchowski 1. 7, w podwórzu.
- codziennie od 9-1 przedpołudniem i od 3-7 10556 popołudniu.

Powróciłam!

Zakład i szkoła pisania na maszynie
K U N K E, Lwów, Sykstuska 37 moz.

Wpisy do żydowskiej Szkoły handlowej (Zygmuntowska 17).

odbywać się będą, począwszy od 28 sierpnia b. r. codziennie od 3-6 popoł. Egzamina wstępne i poprawcze odbędą się 4 września o 3-ciej po ot. 10352

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY
Dra. I. Uricha i Fr. Uricha
Kopernika 1, godz. od 9-1 3-6 1055

Dentysta Dr. L. MATZNER
UL. LEGIONÓW 35. powrócił
Przyjmuje od 9-1 i 8-8 10661

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. N. Goldstein
były elev. Kliniki wiedeńskiej i berlińskiej.
powrócił, ord. dla kobiet od 10-12, dla mężczyzn od 2-5, w niedziele i święta od 9-12.
Kraszewskiego 3. 10660

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych
Dr. SCHEWARZ Sekundaryusz szpital. powszech.
powrócił i ordynuje naprzeciwgi. poczty. Słowackie 14

Nagrodę 5000 Mk.

temu, kto zwróci mi łaskę srebrną, zgubioną w „Świtezi“ 28 b. m. z dorożki 243. 10878

Nadwyczaż korzstny interes dla każdego!

Pzedsiębiorstwo konfekcyj męskiej i damskiej na szeroka skalę poszukuje spółnika z obszernym lokalem (niekoniecznie frontowym)

Zgłoszenia 10594
Kober, Akademicka 23.

KRONIKA.

Od Wydawnictwa.

Podwyższenie płac personalu drukarskiego zmusza nas do podwyższenia ceny pisma i inseratów.

Od dnia 1 września br. wynosić będzie:

cena poszczególnego numeru	mk. 12
» abonamentu w Lwowie	» 290
» » na prowincyi	» 320
» » za granicą	» 400
» zwykłego ogłoszenia za wiersz 1-szpalt. nonp.	» 15
» »nadesłanego« za wiersz 2-szpalt. nonp.	» 40
» komunikatów i wiadomości po kr n za wiersz 2-szp n.	» 70
» w tekście i kronice za wiersz 2-szpalt. nonp.	» 80
» na pierwszej stronie za wiersz 2-szpalt. nonp.	» 120
» zawiadomień zaręczynowych, ślubnych i gratulacyj za wiersz 2-szpalt. non.	» 60

najmniej 5 wierszy 300 mk.
cena drobnych ogłoszeń za słowo mk. 5
kupno, sprz daż i matrymonialne za słowo 8

Połączenia telefoniczne Lwów, Warszawa i Kraków, Wiedeń przerywane, wobec czego ani depesz własnych ani notowań giełd zagranicznych nie otrzymaliśmy.

Repertuar teatru Miejskiego.

- Czwartek 1. września o godz. 7.30 „Strażny Dwór“ opera, debiut Maryi Korkak.
- Piątek 2. września o godz. 7.30 „Dziwczyna z Holandyi“ operetka.
- Sobota 3. września o godz. 7.30 „Żydówka“. Gościły występ p. Jana Majerskiego.
- Niedziela 4. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skały“ G. Zagolskiej.
- Poniedziałek 5. września o godz. 7.30 „Dziwczyna z Holandyi“.
- Wtorek 6. września o godz. 7.30 „Kobieta bez skały“.
- Sroda 7. września o godz. 7.30 „Aida“ Gościły występ Jana Majerskiego.

— **Otwarcie teatru artystyczno-literackiego »Ula«** w zupełnie odnowionej sali przy ul. Ossolińskich 1. 10 odbędzie się w wtorek 6 września b. r.

Scenka literacka »Ula« ma się atrakcją dla wytworzenia krytycznej publiczności Lwowa, tak doborom artystów, jak i do repertuaru.

Prace dekoracyjne wykonane przez prof. Krupskiego pod kierunkiem utalentowanego artysty malarza Kąkacza Kostynowicza, który objął stałe kierownictwo dekoracyjne »Ula« są już na ukończeniu. Reżyserią rewii fednego z najpopularniejszych literatów lwowskich prowadzi Bronisław Bronowski pod batwą znanego muzyka Tadeusza Müllera. Wśród artystów na stałe zaangażowanych do »Ula« znajdują się między innymi: Pp. Bronowski, Cichoćka, Michałowicz, Mirski, Noskowska, Ordonówna, Orwicz, Spinceterówna, Wändheim, Zieliński i w. i.

Kierownictwo literackie spoczywa w ręku jednego z utalentowanych literatów lwowskich.

Większe szczegóły doniosła komunikacy.

10877

— **Występy »Trupy Wileńskiej«**. 3. bm. wystąpi w naszym mieście chlubnie u publiczności Lwowa zapisany zespół »Trupy Wileńskiej« z cyklem utworów scenicznych. Oprócz utworów granych przed feriami t. j. Dybuka, Dni naszego Życia, Niemowy i t. d., odegrają zostanie »Pusta Karczma« Hirszbajna, »Ten, który został policzony« Andrejewa oraz Jankeł Kowal Pińskiego. Znacomity ten zespół, który około rozwoju teatru żydowskiego położył niepomierne zasługi, po krótkim pobycie we Lwowie wyjedzie zagranicę. Z szczerą radością witają Lwowianie sympatycznych gości.

Z Teatru Mijskiego. We czwartek 1. września zaprezentuje się w pałacy Jądwi w »Strasnym Dworze« młoda utalentowana śpiewaczka p. Marya Korczak, uczennica szkoły Kliszewskiej. W operze tej wystąpi po raz pierwszy Pan Julian Sieroszewski.

W piątek pójdzie ponownie przy przepelnionej widowni »Dziewczyna z Holandyi« z pp. Brzeska, Miłowska, Kuligowski i Tatarskim w głównych rolach.

W sobotę drugi gościnny występ p. Jana Majenkiego w »Zydówce«. Liczne krytyki francuskie podnoszą wysokie walory artystyczne tej kreacji znakomitego śpiewaka. W głównych partjach pp. Argasińska-Chojnowska i Platówna, która ukazała się po raz pierwszy w tym sezonie. Kardynała śpiewa p. Horner, dyryguje p. Lehrer.

— **Nonfiskaty.** Skonfiskowane zostały: 1) Nr. 150 dziennika »Wpered« z dnia 1. września 1921 oraz Nr. 27 czasopisma »Batkowszczyzna« z dnia 4. września 1921.

— **Ordynacja lekarska w Poliklinice powaz chnej** przy ulicy Lindego 5, przerwana wskutek wypadków wojennych rozpoczyna się na nowo z dniem 1. września b. r.

— **Podróżnie dzienników lwowskich** Urzędowa »Gazeta Lwowska« podwyższa z dniem 1. września cenę pojedynczego egzemplarza na 10 mk. a w podobnym stosunku cenę prenumeraty. Nową podwyżkę motywuje wydawnictwo znacznem podwyższeniem cen druku.

— **Okres podwyżek.** Niemile witać będzie ludność dzień 1. września, który stoi pod znakiem wszelkiego rodzaju podwyżek. Podróżni tramwaj, poszły w górę opłaty pocztowe i telefoniczne, wogóle podwzki bez końca. Również z dniem 1. września podwyższone zostają ceny wyrobów tytoniowych. Nowy cennik materiałów tytoniowych przedstawia się następująco: Cygara: Havis 60 mk. sztuka, Belwedel 45 mk. Waw 36, Tribuco 28, Britanico 26, Kuba 20, Portorico 15, Cigariło 7. Miśskie zagr. 12. Ceny papierosów: Sfiaks 10, Kedyw 8

Ekiskie 7, Prezydent 4:50, Damskie 4:50, Pogoń 3:50, Sport 3:50, Wisła 2:50. Tytoni: Xanthie 100 gramów — 700 mk., najprzedniejszy sultański 600 mk., najprzedniejszy macedoński 500, najprzedniejszy turecki 95, przedni turecki 25, redni turecki 60 tytonie do fajki: przedni fajkowy 35 mk., zwyczajny 30 mk.

— **Wydział Tow. Rygorantów** w Lwowie, zwraca się niniejszym imieniem ogółu Akademików żydowskich z prośbą o łaskawe zgłoszenie pomieszczeń dla słuchaczy wzgl. słuchaczek Wyższych Uczelni za wynagrodzeniem pieniężnem lub też za udzielanie lekcyj, a to w możliwie rychłym czasie na ręce Sekretaryatu Tow. ul. św. Teresy 26 k. przy zapodaniu warunków. Tow. Rygorantów liczy, że zgłoszenia pomieszczeń wpłyną jak najrybciej i jaknajliczniej, a przez to umożliwi społeczeństwu licznej młodzie akadem. nie mogącej znaleźć pomieszczeń w Żydowskim Domu Akademickim dla szczupłości miejsc, dopełnienie studiów przerwanych i tak ku szkodzi społeczeństwu młodzieży akademickiej długoletnimi czasami wojennymi. Udzielanie lekcyj obejmuje wszelkie działy jakoteż i języki: hebrajski, angielski i francuski. Tow. Rygorantów pośredniczyć będzie w tej sprawie zupełnie bezinteresownie.

Za Wydział: Dr. Graf Henryk, przew., Nillet Zygmunt sekret. 10898

— **Ważne dla emigrantów do Ameryki.** Prezydum dwukrotny policyi we Lwowie komunikuje: Konsulat Generalny Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej ustanowił z dniem 1. lipca 1921 r. udzielać wizy tylko na tych paszportach zagranicznych (wzór 1-szy i wzór 2-gi), wydawanych przez władze polskie, w których obywatelstwo posiada pasportu oraz miejsce jego urodzenia są uwidocznione.

Osoby zamierzające wyjechać do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, a nie posiadające na swych paszportach tekstu z wymienieniem miejsca ich urodzenia oraz ich obywatelstwa (polskie lub b. Imperium Rosyjskiego) winno zgłosić się do tego Urzędu Paszportowego, który pasport dany wystawił lub do Urzędu Paszportowego miejsca ich obecnego zamieszkania celem uzupełnienia wyżej wymienionych braków w paszportach bez czego Konsulat Amerykański wizy nie udzieli.

Zaznacza się przytem, że obowiązek udowodnienia obywatelstwa należy do pretendenta.

— **skład wychowawczo-naukowy Dr. A. Karpówny** (z prawem publiczności). Wpisy do gimnazjum i liceum oraz katechetycznej szkoły ludowej codziennie od 10—11 i 3—4. Wałowa 31 mezanin. 10493

DLA emigrantów do Meksyku. Tak wiadomo wysłał swego czasu »Hias« do Meksyku komisję celem zbadania tamtejszych stosunków a względnie czy i o ile możliwa jest emigracja Żydów do tego kraju. Obecnie po powrocie komisji do Nowego Jorku ogłoszone zostało sprawozdanie komisji, stwierdzające niemożliwość emigracji Żydów do Meksyku i ostrzegające chcących wyjechać do Meksyku przed wyjazdem tamże. Co się tyczy innych krajów, to wkrótce ogłoszony zostanie specjalny komunikat »Hiasu«.

— **Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa** przypomina, że blankety jej pierwszej emisji (szare) zomarkowe z datą Warszawa, 17 maja 1919, z wizerunkiem Kościuszki, smarkowe z datą Warszawa, 17 maja 1919 z wizerunkiem Głowackiego oraz 10-markowe z daty Warszawa 17 maja 1919 z wizerunkiem orla polskiego, przyjmowane będą do zapłaty we wszystkich oddziałach P.K.K.P., w urzędach i kasach skarbowych, kolejowych i pocztowych, jakoteż w kasach wszystkich instytucji państwowych tylko do dnia 30 września b. r. Od 1. października br. ustaje obowiązek przyjmowania tych biletów przy zapłacie i będą one mogły być wymieniane w oddziałach P.K.K.P. na bilety drugiej emisji tylko do dnia 31. grudnia br. Koszt

wentualnych przesyłek pocztowych biletów do wymiany ponosi klient. Z końcem roku 1921 ustaje zupełnie obowiązek wymiany tych biletów.

— **Ulgowe wizy paszportowe dla uczestników »Targów Wschodnich«**. Jak się dowiadujemy ministerstwo s. zagranicznych poleciło wszystkim polskim placówkom konsularnym udzielenie 50% zniżki za wizy na paszportach uczestników Targów Wschodnich. Równocześnie wydało ministerstwo s. zagranicznych te graficzne zlecenie ko sulatowi generalnemu w Opolu by dla górnośląskich uczestników Targów wydawał ulgowe wizy paszportowe.

— **Targi Wschodnie komunikacja:** Ministerstwo skarbu zawiadamia, że rozporządzeniem z d. 8. VII. rb. L. 13899 ex DC/11/21. polecono kolejowemu Urzędowi celnym, aby przesyłki zaopatrzone w specjalne nalepki z oznaczeniem »Przesyłka na Targi Wschodnie« oraz nadchozące za listami przewozowymi z pieczętką »Targów Wschodnich« przekazywały dla dokonania odprawy celnej wprost do ekspozytury Urzędu Celnego we Lwowie na placu Targów Wschodnich. Izba skarbowa we Lwowie otrzymała upoważnienie do utworzenia ekspozytury celnej na placu wystawowym.

— **O kwatery dla I. »Targów Wschodnich«**. Na murach miasta pojawiły się olbrzymie afisze z wezwaniem do mieszkańców Lwowa, ażeby spieszli z zgłaszaniem kwatery na czas »Targów Wschodnich«.

W odezwach podpisanych przez Pp. Prezydenta Neumana i prezesa Komitetu Wykonawczego Dyr. Turskiego, zapewnia przydum miasta uroczyscie iż mieszkanie ofiarowane na czas »Targów« nie będą podlegały rekwizycyi. Zupełnie zrozumiałem jest bowiem, że odstąpienie jednego pokoju jest pewnego rodzaju ofiarą ze strony mieszkańców, którzy na czas »Targów Wschodnich« będą zmuszeni z tego powodu uszczuplić swoje mieszkanie swych rodzin. Obawy są zatem pod tym względem płonne.

Dorychczas wpłynęło kilka tysięcy zgłoszeń, a potrzeba dwadzieścia tysięcy kwatery, gdyż tylu gości zapowiedziało swe przybycie.

Liczenie na jakiejś wyświe opłaty za pokoje odstąpione jest bezcelowe, gdyż komisya cennikowa czuwać będzie, by w ostatniej chwili nie wyrodiło się paskarstwo mieszkaniowe, a wyszukiwaczy pociągnęłoby się do surowej odpowiedzialności.

Niechaj więc każdy kto może spiesz z zgłoszeniem i nie pogardza kilkutyśiecznym zarobkiem za najem pokoju.

— **Czesko-hobrejski znaczek listowy.** Z okazji rozpoczynającego się z dniem 1. września kongresu syonistycznego w Karlsbadzie aprobował rząd czesko-słowacki wydanie specjalnego znaczka listowego. Znaczki te będą kursowały przez przeciąg 11-tu dni i są do nabycia za pośrednictwem oficjalnego biura wszechwiatowego kongresu syonistycznego w Karlsbadzie (Schützenhaus).

— **4740 emigrantów żydowskich** przybyło jak c. fry stystyczne wykazują — w ciągu miesiąca lipca do Nowego Jorku. Wśród emigrantów była pewna liczba sierót po ofiarach pogromów (Z. B. K.)

— **Emir Fajzul do rabinatu w Palestynie.** Naczelny rabinat w Palestynie otrzymał od króla Fajzula depeszę, w której dziękuje za telegram powitalny, wysłany przez rabinat z okazji jego wstąpienia na tron Mezopotamii.

— **Teatr hebrajski z Jaffy na XII. kongresie.** Artysty hebrajskiej sceny w Jaffie wyjechali na kongres syonistyczny do Karlsbadu, gdzie dadzą kilka przedstawień, p. czym odjadą na powrót do Palestyny.

— **Nocna obława policyjna.** W noc z wtorku na środek odbyła się wielka obława policyjna, urządzona po raz pierwszy przez

reorganizowana policje państwowej. Oblawa kierował inspektor Lukomski. Przejmnięto wszystkie prawe nory i spelunki lodzieskie, przyzem w ręce organów policyjnych dostało się kilka poszukiwanych oddawna indywiduów. Jak informuje wszechwiedzący reporter pewnego brukowego pisemka podczas oblawy przyrzymano także „bolzawików”. Takimi „bolzawikami” są A. Siegelbaum, Dawid Selghof, Jeru Sapożnik i Gedale Scharf, u bodzy uchodźcy z Rosji.

— **Mają ich dosyć.** „Matin” donosi z Berlina, że rząd niemiecki zamierza wydalic z granic państwa członków rodziny Hohenzollernów oraz generałów Ludendorffa, von der Goltz i Verweck'a.

— **Egipski delegat na kongres.** W Kairze został wybrany bar, Me as he jako jedyny delegat z łona egipskich syonistów na XII. kongres w Karlsbadzie.

— **Norman Bentwich oczekiwany w Londynie.** W ciągu najbliższego tygodnia nastąpi przyjazd sekretarza rządu palestyńskiego, p. Normana Bentwita.

— **Dr. Kauf dentysta-technik.** Przemysł, Mickiewicza 3, powrócił i przyjmuje jak zwykle. 10864

— **Obrady międzynarodowego uniwersytetu.** W Brukseli obraduje druga z rzędu konferencja międzynarodowego uniwersytetu. Obrady konferencji zagalil prof. dr. Tille z uniwersytetu niemieckiego w Pradze, który też z stał obra y przewodzącym konferencji. W konferencji biorze udział przytu profesorów uniwersyteckich. Pinard wniósł na wyławianie biul tytu uniwersyteckiego, przed stawiciel uniwersytetu w Lausanne, Rougier, złożył sprawozdanie o utworzeniu samatorium dla profesorów i studentów w Szwajcaryi. Hubard (Francja) proponował odbycie z a du uniwersyteckiego w południowej Francji. Sprawę d puszczenia Niemców do udziału w obradach przekazano do załatwienia przyszłej konferencji.

— **Ścieżka transit eleris mundi.** Przed kilku dniami aresztowano na granicy jugosłowiańsko-austriackiej byłego arcyksięcia Leopolda Salvatora, który swego czasu w brańiał się uznać republikę austriacką. Eksarcyksiążę poślubił przed roktem baronównę Nikolets, obywatelkę Jugosławii. Leopold Saluator nie posiada jednak pozwolenia na pobyt ani w Austrii ani w Jugosławii, tak że ciągle wędruje z jednego kraju do drugiego. Nie rozprządza też odpowiednimi funduszami, któreby umożliwiły mu osiąść zagranicą a mianowicie w Hiszpanii, gdzie przebywa jego rodzina. Pisma wiedeńskie donoszą, że rodzina arcyksięcia żyje w bardzo skromnych warunkach tak dalece, że nie jest w stanie utrzymywać służącej. Funkcje służącej pełni otm córka Leopolda Salvatora.

— **Modły święteczne.** odbędą się jakcorocznie w salach „Lutnia” gmach Skarbka. Mijsca mżni zamawiać od 10. września b. r., codziennie od 4—7 p południu. 10893

1) **Wpisy w lwowskim Instytucie Muzycznym** na wszystkie instrumenty muzyczne rozpoczęły się w lokalu szkoły ul. Sobieskiego 1. 4. Tamże informacje i prospekta.

2) **Kurs koncertowy fortepianowy w Lwowskim Instytucie Muzycznym** prowadzi S. E. senberger, N. Kwiecńska i W. Weber.

3) **Seminarjum Muzyczne dla kandydatów dla nauczycieli muzyki w szkołach państwowych** otworzone przy Lwowskim Instytucie Muzycznym.

4) **Szkoła operowa Lwowskiego Instytutu Muzycznego** pod kierownictwem kapel. opy Lehrera i reżysera opery art. T rnauskiej prz jmuje kandydatów.

5) **Muzyczna freblowska szkoła** Lwowskiego Instytutu Muzycznego ogłasza wpisy. 1 876

Wiadomości handlowe.

Lwów, 31. sierpnia.

Płacono Chodorów 2575—2560, Praga 3475—3500 Wiedeń 287, P. T. H 1100, Parowozy 1450, Rakszawa 6800 Berlin 840, A. B. Z. 550.

Poza giełdą w walutach i dewizach tendencja zwyżkowa.

Płacono dolary ameryk. 2780—2790 2800—2815, kanadyjskie 2430—2450—2470 marki niem. 33'50, leje rum. 34'50, korony czeskie 34'50.

Kursa Giełdy lwowskiej

z dnia 31 sierpnia 1921.

Akcje ze sztuką (łącznie z kuponem bieżącym). (Wartość nominalna oraz ostatnia dywidenda).	ofiar. żądano	
Bank akcyjny związkowy 280—44'80	540 —	560 —
Bank dyskontowy we Lwowie 280—0	700 —	—
Bank hja. akcyjny 280—30	800 —	—
Bank hip. zemoł. 280—28	42' —	—
Bank Małopolski 280—22'40	650 —	—
Bank powszechny kred. 140—7—	310 —	—
Bank przemysłowy 280—28	610 —	—
Bank ziemsk. kred. 280—35	635 —	—
Akcje Tow. handl. i przem.		
Browary lwowskie 500—100	2300' —	—
Tow. Chodorów 140—0	2525 —	2625 —
Tow. ska Karpalit —42	1675 —	—
«Cmielów» Fabryka porcelany 140—	3550 —	—
Fabr. Cementu «Portland Szczakowa» 1000—28	—	—
Tow. akc. «Galicya» 140—301	1500' —	—
Tow. Gafota ex 490—22'50	2000 —	2200 —
Tow. Górka 140—15'40	800' —	—
«Oikos» Zakłady przem. drzewnego 140—0	5100' —	—
Warszawska Skawak. budowy «Parowozów» 1000—0	1400 —	1500 —
«Pezet», Pow. Zakłady budowlane 500—00	975 —	—
Podolsk. Zakłady amunic. 500—00	1150 —	—
Polski Glob 350—100	1200 —	—
Polska Nafta 500—75	2075 —	2250 —
Polsk. Tow. handl. 500—21	1050 —	1150 —
Tow. Rakszawa 140—56	6900 —	6700 —
Zakł. el. Siersza (wz. em) 140—5'50	2225 —	—
Gal. Zakł. gór. Siersza 140—0	6000' —	—
Tow. Zieleniewski 140—20	7700' —	—
Waluty.		
Ruble carskie po 100 rb.	450 —	500 —
„ „ „ po 500 rb.	200 —	250 —
„ „ „ drobne	—	—
Ruble dumskie (po 1000)	50 —	70 —
„ „ „ (po 250)	50 —	50 —
Ruble dumskie klerenki (po 40 i 20)	3 —	5 —
Karbowane (po 100)	6 —	10 —
Grywny (po 100 i wyżaj)	200 —	215 —
1 frank franc.	385 —	420 —
1 Frank szwal.	9500' —	10200' —
1 £ Sterling	27 0' —	284' —
1 Dolar ameryk.	2270' —	2470' —
1 Dolar kanadyjski	3150' —	3375 —
Marki niem. (po 100)	30 0' —	3275' —
„ „ „ (po 100)	2950' —	31 5' —
„ „ „ drobne	3200' —	3400' —
Lei rumuńskie (500)	3100 —	3500 —
Lei rumuńskie drobne	110 —	130 —
Liry włoskie	3200' —	3600' —
Czeskie korony (5000—1000)	255 —	280' —
Korony austr. niem. stempowane		
Dewizy		
Wpłata na Londyn	9650 —	10250' —
„ „ na Paryż	205 —	225 —
„ „ na Zurich	385 —	425 —
„ „ na Praga	3350 —	3650' —
„ „ na Wiedeń	280'00	300' —
„ „ na Berlin	8300'00	3175' —
„ „ na Nowy Jork	2650 —	2850 —
„ „ na Medyolan	110 —	13 —
„ „ na Bukareszt	3300' —	3500' —
Rata bankowa 6%		
Stopa osontowa E. K. K. P. 6%		

Kursa Giełdy krakowskiej.

Kraków, 31. sierpnia

P. T. H I—III. 1000—1200, Impex 400—500, Polski Glob 1200—1800, Z gluga Polska 500 550, Zieleniewski 7800, 8600, Parowozy 1400—1500, Trzebinia fabryka maszyn I—III. 8100—8300, Lemiesz 6200—6400, Automotor 2800—2500 Polska Nafta 2000—2800, Siersza el 2100—2800 Oikos 4900—5100, Pezet 1000

1200, Trzebinia tuszcz. 3200—3400, Krakus 3000—3200, Cmielów 3500—3700, Górka 800—8200, Siersza 7500—7800, T. P. G 8100—8300, Chodorów 2500—2700, Poecisk 950—1050.

Dolary ameryk. 2750—2850, marki niem. 3150—3350, korony austr. 260—280 kor. cz. chasł 3300—3500, franki fr. 220.

Kursa giełdy warszawskiej.

Warszawa 31. sierpnia.

Dolary ameryk. 2855—2840, franki fr. 224, funty szterl. 10700—10500 marki niemieckie 33'95—33'75, Gdańsk 33'75—33'25

NADESLANE.

Lusia Farberówna — Leon Weissner

zręczeni w sierpniu b. r. 10862

Avon Breitbart — Marya Fleischer 1'868 Kałusz Starożyńce (Rumunia) zręczeni, Kołomyja w sierpniu 1921.

Z okazji zręczeni towarzysza p Izydora Ehrenkranza z naszą tow. p. Malwiną Kupfermann gratuluje serdecznie 10882 Klub amatorski «Haor-Drohobycz».

Do zręczeni mego kochanego kolegi p. Izraela Zöllera z p. Salą Fritz gratuluje serdecznie Herman Lorberbaum Drohobycz. 10883

Zapraszam krewnych i znajomych na ślub nasz, który odbędzie się w Podwołoczyskach 7 września b. r. o godzinie 6-tej popoł. 10888 Bernard Streusand Regina Silbemann.

Najserdeczniejsze życzenia gratulacye dla młodej pary Dawida i Dziuni Jägerów zasyłamy tą drogą zyczliwi kolledzy 10880 Franz i Emil Zündler Arnold Salzman.

Z okazji zręczeni naszego koch. kolegi p. Izydora Ehrenkranza z p. Malwiną Kupfermann gratuluja najserdeczniej 10881 Urzędnicy biura miastowego rafinerii Galicya, Drohobycz.

Do zręczeni naszej kochanej siostry p. Salci Nussbaum z p. Baruchem Ellenbergiem zasyłamy serd czne życzenia 10885 Herman i Frydzia.

Dużo szczęścia do zręczeni naszego kochanego przyjaciela p. Izraela Zöllera z p. Salją Fritz zasyłaja 10881 Natan Acker, Leon April Drohobycz.

DROBNE OGŁOSZENIA

POMOC LEKARSKA.

Okulista Dr. Maurycy Canterstein b. lekarz I. kasy na I. klinice okulistycznej we Wiedniu ord. od 8—5 pop. SZOPENA 7 (boczna Podlewskiego). 10671

NAUKA I WYCHOWANIE.

Z dniam 1. września zostają otwarte kursa przygotowawcze dla uczniów i uczenic niższych klas gimnazjalnych. Uczniowie z prowincji mogą znaleźć pomieszczenie pod korzystnymi warunkami. I. Rotenstrauch, Krakskich 8. 10543

Szkoła gry na fortepianie Adeli Rottter-Hochfeldererowej, Bernsteina 1, przyjmuje wpisy 2—4 i 7—8 wiecz. 10782

NAUCZYCIŁKA GIMNAZYJALNA, ZNANA PIERW. ZORZEDNA SIŁA PEDAGOGICZNA, przygotowuje do matury gimnazjalnej, oraz wszelkich egzaminów. Udziela także lekcyi ogólnego wykształcenia. Zgłoszenia p d «Pewność». 10863

BYTOREGO 31 «cole français» najszybsza metoda wuczenia języków. Rodowite siły.

INTERESA HANDLOWE.

Spółnik z większym kapitałem poszukiwany do rentownego handlu galanteryjnego przy ul. Sybirskiej. Legionów celem zaprowadzenia hurtownej i detalicznej sprzedaży towarów galanteryjnych. Warunki korzystne. Zgłoszenia pisemne pod »En gros« do Biura ogłoszeń Scherera, Pałac Haasmana. 10799

Chowiec z branży tekstylnej posiadający odpowiedni kapitał i lokal, szuka spółnika pracownego również fachowca z większym kapitałem pod »Uczciwy« do Adm 10871

PŁYWAJĄCE KORESPONDENCJE

Za drogą przepraszam p. Natana Ackera za wyrażoną mu przywzię i ofiaruję tyt. kary 1300 Mk. na Z. F. N. Beno Weingarten. 10886

MIESZKANIA, SKLEPY I LOKALE.

Pokój frontowy na dwie osoby z utrzymaniem dla przyjezdnych na przeciąg czasu 2-3 tygodni natychmiast do wynajęcia ul. Pańska 11 a, II. p. 10878

Młody inteligentny kawaler poszukuje umeblowanego pokoju kawalerskiego z osobnym wejściem ewentualnie z wiktym. Zgłoszenia pod »Egoz« do Admin. 10870

RÓŻNE.

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze formy. Pierwsza Krajowa Fabryka Kapeluszy Rudolfa Neuvelta, Lwów, Balonowa 3. 9251

Dam mieszkanie inteligentnej osobie za ugotowanie obiadu. Wiadomość u Gruada, Rutowskiego 16. 10768

Ademiczka poszukuje umieszczenia z całym utrzymaniem we Lwowie od października. Ewentualnie udzieli lekcji fortepianu lub łaciny. Zgłoszenia: Adela Rohatynier - Tarnopol. 10872

Łekarz poszukuje miejsc w szpitalu, gdzie osiąść Dr. Orłowa, Lwów, Poste restante. 10867

Przyjmę ucnia lub uczenicę szkół śred. z domu mającego na całe utrzymanie. Pomoc w nauce. Fortepian w domu. Bliższa wiad. pod »Majątny 3« w Administr. »Chwila«. 10859

WOLNE POSADY.

Adwokat Dr. Azer, Fredry 4 a poszukuje rutynowanej mundantki. 10709

Panny podreżne i amodzielne w modniarstwie zostaną natychmiast przyjęte we fabryce Neuvelta, Balonowa 3. 1786

Poszukuje się zdolnego subiekta (sprzedawcy) z działu manufaktury, za wysokim wynagrodzeniem prócz wikt i mieszkania. Bliższa wiadomość w A. m. »Chwila«. 10729

Paniem a do dzieci z hebrajskim potrzebna. Warunki bardzo korzystne. Soból, Legionów 41.

Praktykant z dobrej rodziny, do handlu papieru przy ul. Żybielkiewicza 5, poszukiwany. 1861

Adwokat Jampoler w tłumaczu poszukuje rutynowanego koncypienta. 10866

POSAD POSZUKUJĄ.

Młody intel. kawaler, nawskróć fachowiec w dziale zaprzęgów ciężarowych, doskonały znawca koni, były podoficer kawalerii posiadający dobre referencje poszukuje posady maszaltera lub t. pd. Zgłoszenia do Administracji pod »Ch. H. M.« 10732

Starszy majster farmacji dobrze polecony poszukuje posady. Adres: ul. L. do Adm. 10723

Rutynowana siła biurowa z dobrem świadectwem pisząca błęgie na maszynie poszukuje posady. Zgłoszenia pod »Zdolna 120« do Administracji. 10755

Lekcyj fortepianu udziela wiedeńska konserwatorystka z egzaminem państwowym - Gizela Zarzyca, Salsica 8/1 Op. 11 rowantyni. 10899

Koncypient tonaty, z 10-letnią praktyką adw. katedry prowincjonalnej i rokiem sądowym poszukuje posady - ze względu na widoki uzyskania pomieszczenia - w Stanisławowie lub Kołomyi. Zgłoszenia przyjmuję z grzeczności dr. Krammer, dw. w Buczacu. 10878

Nastawca Spółki wydawniczej »Chwila« Spółki z ogr. poręką

KUPNO-SPRZEDAŻ.

טליתים Talejsem jedwabne i wełniane w różnych wielkościach i jakościach w wielkim wyborze po cenach przystępnych do nabycia w kafejarni hebr. żyd. S. Münsers. Lwów, Stanisława 6. 10456

Maszyna do pisania »Remington« do sprzedania. Oglądać między 1-szą a 3-cią Kollataja 7. I. piętro na prawo. 10769

Kuchnia domowa, wydać wykwinne i smaczne obiady po najniższych cenach Jagiellońska 15, III p na lewo. 10771

Młody koskop Reicher z najnowszej konstrukcji z immersją sprzedam Dolkowski, Zimorowicza 6. 10890

Trzy apteki prowincjonalne są do sprzed. Osobiste zgłoszenia Safrin, Lwów, Zielona 56 10869

Ogłoszenia.

Lokal wolny

przy ul. Kazimierzowskiej

w celach hurtownych dla działu manufaktur oddam do dyspozycji.

Wiadomość u fryzjera 1762

ul. KAZIMIE ZOWSKA 28.

Powróciłem z Wiednia

i przywożem najnowsze modele do przerabiania kapeluszy damskich i męskich Karol Weiss, Lwów, Dominikańska 5.

„OKAZYA“

Za stare i połamane płyty płacę M. 80 lub też zamieniam jedną nową za cztery stare płyty.

JÓZEF KATZ

Lwów, ul. Pańska 1. 8.

ANNA PINKERFELD

PIEŚNI ŻYCIA

do nabycia w wszystkich księgarniach

SKŁAD GŁÓWNY: 10 28

KSIĘGARNIA „BETH ISRAEL“

- JAGIELLOŃSKA 15 -

Złote o. rączki ślubne

14 kar t. sztuka Mk. 350

za 1000. Złoty po karale dzielony lub w zamian za stare.

JUBILER H. MANDL KOPERNIKA 14. sprzeżone klej Kopernik. 10858

ETYKIETY

wszelkiego rodzaju wykonuje i ma na składzie LITOGRAFIA

Lwów, ul. Św. 144 (boczna Kołczyńska) 1067

WOLNE POSADY.

Poszukuję panny władającej językiem polskim, niemieckim i początkami hebrajskiego do 2 dzieci i 9 letnich. Adwokat Dr. Weissmann, Łopatyn. 10790

Panna inteligentna Żyd. poszukiwana na cały dzień do dwóch chłopców 1-3 kl. ludowej. Osobiste zgłoszenie popoł. Richter, Śniadeckich 4. 10756

Zakład dentystyczny Weppera w Stryju poszukuje praktykanta. 10873

REKORD

Pierwszy francusko-polski zurnal miodu

Numer wrześniowy już wyszedł. — Do nabycia w księgarniach, sklepach papieru i t. p. — CENA M. 160 — 10629

ROWERY STARE oraz PŁYTY GRAMOFONOWE

mogą być potem na płacę po 85 Mk. za sztukę. JAKÓB ROSENMAN, Lwów, ul. Akademicka 26. 10730

NA SEZON SZKOLNY poleca hurtowny SKŁAD PAPIERU

Ajid i Umschweif Lwów, Żółkiewska 16.

zeszyty, bloki rysunkowe, notatki i inne przybory szkolne po cenach fabrycznych h. 10348

WAZELINA marki Columbia W BECZKACH.

WAZELINA marki Columbia w blaszanych pudełkach à 1/4 kg. najlepszej jakości poleca

FABRYKA CHEM. TECH. WYROBY 10887

„COLUMBIA“

L. Wittels, Lwów, Papińska 9.

Poszukuje się praktykanta

do zakładu dentystycznego. — Zgłoszenia w Biurze Ogłoszeń S. SOKOŁOWSKIEGO, Lwów, Jagiellońska 7. 10874

Gorzelnia-kompletnie urządzoną sprzeda okazyjnie PION, Lwów, LWOWSKA 48. — Tel. 476. 10875

1000 Żakietów wełnianych

otrzymaliśmy i sprzedajemy po cenach konkurencyjnych. « Przed zakupem oglądajcie nasze okna wystawowe »

Magazyn „Mannera“ LWÓW SYKSTUSKA 2.

Obrączki ślubne sprzedaje najtaniej — H. GUTTERMANN

Lwów, SYKSTUSKA 14. 18096

Do nowo zażyć się mający MIODOSYTNI

poszukuje się zdolnego fachowca do natychmiastowego wstąpienia ewent. z procentowym udziałem. Oferty pod »Miod 1864« w Admin. za okazaniem kwitu. 10860

Ważne dla kupców z prowincji! Najtańsze źródło nabycia prawdziwej

Karlsbadzkiej porcelany

Sz. Friedlender, Lwów, Smocza 6. 1865

ZA BRYLANTY, ZŁOTO

Srebro, diamenty, perły, złota zegarki placu H. GUTTERMANN miennie LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 14. 10895